

Принос към флората на Източните Родопи

Антонета ПЕТРОВА, Ирина ГЕРАСИМОВА, Росен ВАСИЛЕВ

КИТАНОВ (1943) пише, че в природонаучно отношение Североизточните Родопи са слабо познати. Петдесет и пет години по-късно флората и растителността в региона са все още сред най-слабо изучените в България.

В този принос се съобщават резултати от проучванията, направени в рамките на Българо-швейцарската програма за опазване на биологичното разнообразие през 1995 и 1996 г., както и някои данни от други теренни проучвания на авторите.

През 1996 г. по-детайлно е изследван районът, очертан на север - от река Арда, на юг - от пътя Ивайловград - Крумовград, на изток - от годината на река Марешница и на запад - от пътя между селата Силен, Орешари и Белополци. Този район с площ около 250 кв. км се характеризира с пресечен релеф и надморска височина от 100 м (годината на река Арда) до 844 м (връх Свети Яни на югозапад). Климатът е преходносредиземноморски. Налице е изключително разнообразие на магмени и седиментни скали и техните метаморфи. Около една четвърт от територията е заета от средно кисели скали (те преобладават в скалните масиви Патронка, Меген камък и Момина скала край град Магжарово). Варовици се откриват около селата Орешари, Чучулига и Сеноклас.

Почвите в района са плитки, ерозирани и бедни на хранителни вещества (РАЙКОВ, 1989). В растителната покривка доминират ксеротермните широколистни гори, храсталаци и тревни съобщества.

Информацията в текста е подредена по следния начин. Названията на таксоните са според номенклатурата, приета от КОЖУХАРОВ (1992) и се предшестват от номера на рода, вида (и подвида) в същата публикация. След това са посочени координатите на находищата според UTM-грид системата със страна на квадрата 10 км. Образците, събрани от авторите, са означени със „SC“, последвани от инициалите на колекторите и номера на образеца в хербариума на Ботаническият институт при БАН (SOM) или на Софийския университет (SO). Хербарни образци, събрани от други колектори, се цитират със съкращението „SV“.

Същото съкращение е използвано и в няколко случая, когато сме наблюдавали находище на вида, но няма събран хербарен образец. Тази информация се слегва от данни за находището, състоянието на популацията при по-режките видове и характера на приноса.

0130.00410. *Adiantum capillus-veneris* L., LG-90, SC (AP, IG, RV), SOM 153487.

Източни Рогопи: карстово гере край пътя от Железния мост на река Арда към село Орешари, 250 м н.в., 18.4.1996. Обитава сенчести скални арки, по които се процежда вода, както и скални пукнатини. Популацията е многочислена, с мозаечна структура.

Този рядък за страната вид е посочен за Източните Рогопи от ВАСИЛЕВА и ВИХОДЦЕВСКИ (1974) с находище на брега на река Къош-гере, западно от Кърджали. В по-късната литература (ВЕЛЧЕВ, 1984; КОЖУХАРОВ, 1992) това находище се пропуска. Новото находище потвърждава разпространението на вида в Източните Рогопи и е най-източно разположеното в страната.

7940.33790. *Taxus baccata* L., LG-90, SC (AP, IG, RV), SOM 153551.

Източни Рогопи: сенчести места в карстово гере край пътя между Железния мост на река Арда и село Орешари, 250 м, 18.4.1996. Популацията наброява 30-40 екземпляра сред смесена широколистна гора. Пространствената и възрастовата структури са нееднородни. Максималната височина на екземплярите е 5-5,5 м.

Нов за Източните Рогопи реликтен вид, включен в Червената книга на България с категория застрашен (ВЕЛЧЕВ, 1984).

0710.3260. *Aristolochia macedonica* Bornm., 1. MG-01, SC (AP, RV, IG), SOM 153534; 2. LG-42, SC (RV), SOM 153535.

(1) Източни Рогопи: скалисти места по Патронка край град Магжарово, 250 м, 13.4.1996; (2) Средни Рогопи: скалисти места в долината на река Боровица (горното течение), 650 м, 25.5.1995.

Нов вид за Рогопите с разпространение в Средните и Източните Рогопи. Известен досега в България само от горната част на водосбора на река Струма: флористични райони Струмска долина и Рила (КОЖУХАРОВ, 1992).

6150.24850. *Petrorhagia velutina* (Guss.) Ball. et Heyw., 1. MG-01, SC (IG), SOM 153546; 2. MG-00, SC (AP), SOM 153545.

Източни Рогопи: (1) сухи каменливи места в подножието на Меген камък при град Магжарово, край пътя за Бориславци, 230 м, 23.5.1995; (2) сухи тревисти места край село Малко Попово, 430 м, 24.5.1996.

Нов вид за Рогопите.

0380.01770. *Alyssoides bulgarica* (Sagor.) Assenov, MG-01, SC (IG), SOM 153510, 153511.

Източни Родопи: сипеи по скалния масив Меген камък (Кован кая) край река Арда при град Магжарово, 200 м, 10.4.1995 (с цветове) и 11.5.1996 (с плодове). Популацията е многочислена и през втората половина на март - началото на април дава жълт аспект на скалите.

Нов вид за Източните Родопи. Този вид най-често обитава варовити терени (АСЕНОВ, 1970). Установеното от нас находище е на магмени скали.

8380.35690. *Umbilicus rupestris* (Salisb.) Dandy, MG-00, SC (AP, IG), SOM 153444.

Източни Родопи: по скалния масив Патронка край град Магжарово, 230 м, 6.7.1995.

Видът се посочва за Източните Родопи от СТОЯНОВ и др. (1967), както и от ВЪЛЕВ (1970), но Родопите не са включени в хорологията на вида в КОЖУХАРОВ (1992). Нашият сбор потвърждава разпространението му в Родопите.

6650.26680. *Potentilla regis-borisii* Stoj., 1. MG-00, SC (AP, IG), SOM 153514; 2. MG-10, SC (AP, IG, RV), SOM 153513; 3. MF-27, SC (AP, IG) SOM 153512.

Източни Родопи: (1) скалисти места край река Арда при град Магжарово по Момина скала и Патронка, около 250 м, 6.7.1995; (2) каменисти места по склона към река Марешница в околностите на село Сеноклас, 230 м, 7.5.1996; (3) скали при Луга река под село Горно Луково, на границата с Гърция, 80 м, 9.5.1996.

Видът е съобщен за Източните Родопи наскоро (GUSSEV et al., in press). Нашите данни показват сравнително широкото му разпространение. *Potentilla regis-borisii* според МАРКОВА (1973) е български ендемит. Намирането на вида по скалния масив в долината на Луга река до гържавната граница с Република Гърция предполага разпространение и в гръцката част на Родопите, т.е. видът най-вероятно е балкански ендемит.

4960.20670. *Lupinus graecus* Boiss. et Sprun., LG-90, SC (IG), SOM 153548.

Източни Родопи: полянка в гъбова гора на южен склон в долината на Бряговска река на 5 км над село Бряговец, 450 м, 24.5.1995. Популацията е малочислена.

Нов за Родопите вид. Най-близкото известно находище се намира при село Мезек (КИТАНОВ, 1943).

1185.04915. *Bituminaria bituminosa* (L.) Stirt., 1. LG-90, SC (RV), SOM 153437; 2. MG-00, SC (RV), SOM 153438.

Източни Родопи: (1) каменливи места на варовит терен край пътя за село Орешари, 15.6.1996; (2) сухи тревисти места край село Черничино, 22.6.1996.

Този сравнително широко разпространен в Южна България вид не се посочва за Родопите от КУЗМАНОВ (1976а), КОЖУХАРОВ (1976; 1992). АНДРЕЕВ

(1993) потвърждава разпространението му в Средните Родопи. В Източните Родопи видът е често срещан, особено в Ивайловградско (землищата на селата Белополяне, Мангрица, Камилски дол, Дъбовец и гр.).

8220.34970. *Trifolium michelianum* Savi var. *balansae* (Boiss.) Azn., 1. MG-00, SC (AP), SOM 153468; 2. MG-01, SC (RV), SOM 153467; 3. LG-90, SC (RV), SOM 153466.

Източни Родопи: (1) понижено влажно място край село Малко Попово, Хасковско, 420 м, 24.5.1996; (2) ливада под село Габерово, Хасковско, 450 м, 25.5.1996; (3) ливада край село Морянци, 270 м, 6.6.1996.

Нов вид за флората на Източните Родопи. Съобщен за Родопите от АНДРЕЕВ (1993) от Добростанския масив.

8220.35150.7740. *Trifolium scabrum* L. subsp. *scabrum*, 1. MF-29, SC (AP), SOM 153517; 2. LG-90, SC (AP, IG, RV), SOM 153516.

Източни Родопи: (1) сухи каменливи тревисти места в билната част на хълма „Дунката“ край Ивайловград, 240 м, 9.6.1991; (2) разрежена нискостъблена широколистна гора на варовит терен при Железния мост на река Арда край село Долно Черковище, 220 м, 25.5.1996.

Съобщен за Източните Родопи от СТОЯНОВ и гр. (1955), но не се посочва за региона от КОЖУХАРОВ (1976; 1992). Потвърждаваме вида за Източните Родопи.

8220.35100.7700. *Trifolium purpureum* Loisel. subsp. *desvauxii* (Boiss. et Blanche) Kož., 1. MG-00, SC (RV), SOM 153455; 2. MG-00, SC (RV), SOM 153454.

Източни Родопи: (1) сухи тревисти места край село Черничино, 620 м, 22.6.1996; (2) сухи тревисти места по Менекините камъни над граг Магжарово, 750 м, 28.6.1996.

Нов подвид за Родопите.

4390.20650. *Lotus aegaeus* (Griseb.) Boiss., LF-78, SC (AP), SOM 153502.

Източни Родопи: по варовити скални венци западно от село Рибино, Крумовградско, 370 м, 7.7.1995.

Това е трето находище на този медитерански вид в Източните Родопи, събиран досега от околностите на село Силен и местността Железни врата на река Арда (КУЗМАНОВ, 1976б).

0880.4140. *Astragalus monspessulanus* L., MG-10, SC (AP, IG, RV), SOM 153544.

Източни Родопи: варовити скалисти места в долината на река Марешница, местността „Белия Кайряк“ при село Сеноклас, 230 м, 14.4.1996, с цветове. Наблюдаван е от нас и в околностите на Ивайловград (хълма „Дунката“, MF-29) и в околностите на село Орешари (LG-90), винаги на варовик.

Според СТОЯНОВ и СТЕФАНОВ (1948) този вид се среща в целия Родопски масив, но в по-късните публикации (ВЪЛЕВ, 1976; КОЖУХАРОВ, 1992) е посочван само за Средните Родопи. С настоящото съобщение потвърждаваме вида за Източните Родопи.

3580.15300. *Geranium macrostylum* Boiss., MG-00, SC (RV), SOM 153538.

Източни Родопи: храсталаци на каменлив терен в околностите на село Габерово, 280 м, 11.5.1996. Популацията е малочислена.

Ново находище на рядък вид, включен в Червената книга на България (ВЕЛЧЕВ, 1984), с единствен сбор от село Ламбух, Ивайловградско, през 1960 г. (ПВСИ 13358, 13359).

8570.37360.8330. *Viola canina* L. subsp. *canina*, LG-90, SC (RV, AP, IG), SOM 153488.

Източни Родопи: широколистна гора на варовит терен при село Орешари, 350 м, 18.4.1996.

Сравнително широко разпространен вид, главно в планините на по-голяма надморска височина, включително в Западните и Средните Родопи (ДЕЛИПАВЛОВ, 1979). Нов вид за Източните Родопи.

4180.17920. *Hypericum hirsutum* L., MG-00, SC (AP, IG), SOM 153530.

Източни Родопи: широколистна гора край пътя от град Магжарово към мина Брусевци, 500 м, 28.8.1996.

Според СТОЯНОВ и др. (1967) видът се среща наредко в цялата страна, но в по-нови източници (ЙОРДАНОВ & КОЖУХАРОВ, 1970; КОЖУХАРОВ, 1992) Родопите не са включени в хорологията на вида. Потвърждаваме разпространението му в Родопите.

5500.22640. *Myriophyllum spicatum* L., MG-00, SC (RV), SOM 153456.

Източни Родопи: малък изкуствен водоем край пътя от град Магжарово за село Габерово, 250 м, 11.5.1996, 25.5.1996.

GUSSEV et al. (in press) съобщават вида за първи път за Източните Родопи и потвърждават съвременното му разпространение в Родопите. Нашият сбор свидетелствува за по-широкото му разпространение в Източните Родопи.

5680.23010. *Oenanthe lachenalii* Gmel., MF-19, SC (AP), SOM 153464.

Източни Родопи: влажно място край изворче северно от пътя Ивайловград - Крумовград, недалеч от разклона за село Планинец, 590 м, 6.6.1996. Популацията заема площ от около 100 кв. м, числеността и е между 50 и 100 екземпляра.

Рядък за България вид, включен в Червената книга (ВЕЛЧЕВ, 1984). Досега

гостоверно известен от Люлин планина и района на Карнобат и посочван по литературни данни за Стара планина и Предбалкана (ПЕЕВ, 1982а). Видът е нов за флората на Родопите.

6170.24880. *Peucedanum alsaticum* L., LG-90, SC (AP, IG), SOM 153465.

Източни Родопи: по варовити скали в карстово дере източно от пътя за село Орешари след Железния мост на река Арга, 250 м, 30.8.1996.

Нов вид за Източните Родопи.

5030.20950. *Lysimachia atropurpurea* L., 1. MG-01, SC (AP, IG), SOM 153486; 2. LF-78, SC (AP, IG), SOM 153485.

Източни Родопи: (1) по пясъчните коси на река Арга западно от град Магжарово, 200 м, 3.7.1995; (2) чакълести места в Талашман дере при село Рубино, Крумовградско, 310 м, 9.7.1995.

Видът е съобщен за Източните Родопи от ЧЕРНЕВА (1995). Според нея намирането му в района потвърждава схващането на ПЕЕВ (1982б), че разпространението на вида е свързано с прогресивната рудерализация на естествените местообитания.

Наблюденията ни показват едно широко разпространение на вида в Източните Родопи (района на прохода Маказа, селата Сеноклас, Малко Попово и др.).

0470.2280. *Anchusa procera* Boiss., MG-00, SC (AP), SOM 153529.

Източни Родопи: тревисти места по скалния масив Момина скала (Къз кая) край град Магжарово, 400 м, 5.6.1996.

Нов вид за Източните Родопи. СТОЯНОВ и др. (1967) посочват, че видът се среща предимно в източните и южните части на страната, но в КОЖУХАРОВ (1992) Източните Родопи не са включени в хорологията на вида.

7100. *Salvia officinalis* L., LG-90, SC (AP, IG), SOM 153549.

Източни Родопи: сипеи над пътя от Железния мост на река Арга към село Орешари (недалеч от разклона за село Странджево), 30.8.1996.

Според МАРКОВА (1989) след 1925 г. в България няма данни за намирането на *Salvia officinalis* като адвентивно растение. Според нас намерените три разновъзрастни екземпляра на труднодостъпно място са с адвентивен произход.

7100.30000. *Salvia verbenaca* L., 1. MG-01, SC (IG), SOM 153484; 2. MG-11, SC (AP, IG), SOM 153483; 3. MF-28, SC (AP, IG), SOM 153482, 153445.

Източни Родопи: (1) синори край село Горно поле, Хасковско, 320 м, 8.5.1996; (2) синор източно от село Бориславци край язовир Ивайловград, 120 м, 10.5.1996; (3) местността Ликан чешма между селата Мандрица и

Свирачи, Ивайловградско, 200 м, 1.6.1997 и 19.7.1997.

Вид, включен в Червената книга на България с категория рядък. Съобщен наскоро за Източните Родопи (GUSSEV et al., in press). Посочените по-горе находища, както и визуалните ни наблюдения показват, че видът е сравнително често срещан в Източните Родопи.

5280.21910.4960. *Micromeria dalmatica* Benth. subsp. *bulgarica* (Vel.) Guinea, 1. LG-90, SV (AP, IG), SOM 153533; 2. LG-90, SV (AP, IG); 3. MG-01, SC (RV), SOM 153532.

Източни Родопи: (1) по скалите в карстовото гере при село Рубино, Крумовградско, 310 м, 9.7.1995; (2) по варовити скали край пътя между село Орешари и река Арга, 230 м, 25.5.1996; (3) скали край село Бряговец, 180 м, 28.6.1996.

Нов вид за Източните Родопи.

4530.19340. *Lathraea rhodopea* Dingl., 1. LG-90, SC (AP, RV, IG), SOM 153543; 2. MG-10, SV (AP, IG, RV).

Източни Родопи: (1) влажни места в карстово гере край пътя между Железния мост на река Арга и село Орешари, 250 м, 18.4.1996; (2) голината на река Марешница близо до вливането в язовир Ивайловград, 130 м, 14.4.1996.

Балкански ендемит, терциерен реликт, рядък вид от Червената книга на България (ВЕЛЧЕВ, 1984). Съобщен за Източните Родопи от ВАСИЛЕВА и ТОДОРОВА (1994) за района на Кърджали (село Перперек, село Резбарци и река Къошдере). Новооткритите находища разширяват ареала на вида в източна посока.

8110.34520. *Trachelium rumelianum* Hampe, LG-90, SC (IG), SO 96161.

Източни Родопи: варовити скали в голината на река Арга близо до село Странджево, 220 м, 6.10.1992.

Този рядък вид от Червената книга (ВЕЛЧЕВ, 1984) е установяван в Източните Родопи в голината на река Арга южно от село Силен (ЙОРДАНОВ & ЯНЕВ, 1968, SO 91237) и района на Кърджали (ВАСИЛЕВА & ВИХОДЦЕВСКИ, 1974, SO 73125), но това не е отразено в хорологията на вида в КОЖУХАРОВ (1992). Посоченото от нас находище оформя източния край на обширна популация на вида по варовитите скали в голината на река Арга в района на Железния мост (в землищата на селата Пчелари, Долно Черковище, Орешари и Странджево).

1070.4700. *Bellis sylvestris* Cyr., 1. LG-90, SC (RV), SOM 153491; 2. MF-28, SC (AP, IG), SOM 153490.

Източни Родопи: (1) ливага край село Морянци, 270 м, 6.6.1996; (2) пасище в местността Ликан чешма между селата Мандрица и Свирачи,

Ивайловградско, 200 м, 1.6.1997.

Нов вид за Рогопите.

0540.2490. *Anthemis altissima* L., MF-29, SC (AP), SOM 153453.

Източни Рогопи: буренливи места югозападно от село Белополяне, Ивайловградско, 160 м, 7.7.1995.

Видът е посочен за района на Ивайловград от СТОЯНОВ и СТЕФАНОВ (1948), но Източните Рогопи не са включени в хорологията на вида в КОЖУХАРОВ (1992). С настоящото съобщение потвърждаваме разпространението му в Рогопите.

8150.34590. *Tragopogon porrifolius* L., MG-00, SC (AP), SOM 153520.

Източни Рогопи: тревисти места в околностите на село Черничино край черния път за град Магжарово, 620 м, 21.5.1995.

Според СТОЯНОВ и СТЕФАНОВ (1948) видът се посочва за Източните Рогопи, но в по-късните източници (КОЖУХАРОВ, 1992) Рогопите са изключени от хорологията му. С настоящото съобщение потвърждаваме вида за Рогопите.

8150.34580. *Tragopogon dubius* Scop., LG-90, SC (AP, IG), SOM 153506.

Източни Рогопи: каменисти места в карстово дере край пътя за село Орешари, 250 м, 25.5.1996.

Често срещан вид, непосочен за Рогопите в КОЖУХАРОВ (1992). Потвърждаваме вида за Рогопите. Според визуалните ни наблюдения той е обикновен в Източните Рогопи.

8150.34610. *Tragopogon pratensis* L., MG-01, SC (AP, IG), SOM 153519.

Източни Рогопи: мезофилна ливага североизточно от село Малко Брягово, Хасковско, 230 м, 25.5.1996.

Според СТОЯНОВ и др. (1967) видът се среща госта често в цяла България, но в по-новите източници (КОЖУХАРОВ, 1992) Рогопите не са посочени в хорологията на вида. С този сбор потвърждаваме разпространението в Рогопите.

1720.8260. *Cephalorrhynchus tuberosus* (Stev.) Schchian, MG-00, SC (AP, IG), SOM 153440.

Източни Рогопи: гъбово-габърво гора при рудник Брусевци над град Магжарово, 560 м, 24.5.1996. Варовик. Популацията е малочислена.

Сравнително рядък за страната вид, съобщаван от Източните Рогопи от района на връх Соколец (Курт кале), Ивайловградско (КИТАНОВ, 1943), но в по-нови източници (КОЖУХАРОВ, 1992) Източните Рогопи не са включени в хорологията му. С настоящото находище се потвърждава разпространението на вида в Източните Рогопи.

7780.33350. *Stipa pennata* L., MG-00, SC (RV), SOM 153439.

Източни Родопи: по скалния масив Момина скала (Къз кая) в околностите на град Магжарово, 300 м, 23.5.1996.

Нов за флората на Родопите вид.

6341.25351. *Piptatherum holciforme* (Bieb.) Roem. et Schult., MG-01, SC (AP, RV), SOM 153521.

Източни Родопи: сипеї по скалния масив Меген камък (Кован кая) в долината на река Арда при град Магжарово, 220 м, 11.5.1996.

Видът е посочен за Източните Родопи от СТОЯНОВ и СТЕФАНОВ (1948) и по-късно от ЙОРДАНОВ и ЯНЕВ (1968) за село Горно Луково, Ивайловградско, но това не е отразено в КОЖУХАРОВ (1992). Потвърждаваме вида за Източните Родопи.

6200.25090.5661. *Phleum pratense* L. subsp. *bertolonii* (DC.) Bornm., 1. MG-00, SC (RV), SOM 153537; 2. LG-90, SC (AP), SOM 153536.

Източни Родопи: (1) пасище в местността „Белия кайряк“ край село Сеноклас, 200 м, 27.6.1996; (2) тревисти места край пътя за село Орешари, 300 м, 20.7.1997.

Нов подвид за Родопите.

3830.16080. *Eleocharis uniglumis* (Link) Schult., MG-00, SC (AP, RV), SOM 153462.

Източни Родопи: понижено влажно място край село Малко Попово, Магжаровско, 450 м, 24.5.1996.

Нов вид за Родопите.

1570.6720. *Carex depauperata* Good., MG-00, SC (AP), SOM 153463.

Източни Родопи: сухи тревисти места по скалния масив Момина скала (Къз кая) в долината на река Арда край град Магжарово, около 500 м, 5.6.1996. Популацията е от разпръснати индивиди в район с интензивна паша.

Нов вид за Източните Родопи. Известен досега за Средните Родопи, Странджа планина (ВЪЛЕВ & КИТАНОВ, 1964; КОЖУХАРОВ, 1992) и Тракийската низина (ВИХОДЦЕВСКИ, 1969).

4350.18670. *Juncus tenageia* L. f., MG-29, SC (AP), SOM 153471.

Източни Родопи: понижено влажно място югозападно от село Белополяне, Ивайловградско, 160 м, 5.7.1995.

Видът е посочен за Източните Родопи в околностите на Момчилград от ЙОРДАНОВ (1940) и по-късно от СТОЯНОВ и СТЕФАНОВ (1948) и от ГЕОРГИЕВ и КОЖУХАРОВ (1964), но Родопите не са посочени в хорологията на вида в КОЖУХАРОВ (1992). С настоящото съобщение потвърждаваме разпространението на вида в Родопите с нови находки.

4350.18640. *Juncus ranarius* Song. et Perr., 1. MG-29, SC (AP), SOM 153469; 2. MG-28, SC (AP), SOM 153470.

Източни Родопи: (1) понижено влажно място югозападно от село Белополяне, Ивайловградско, 160 м, 5.7.1995; (2) по пясъци при брога на Бяла река между селата Долно Луково и Меден бук, Ивайловградско, 150 м, 6.7.1995.

Нов вид за Родопите.

5820.23790. *Ornithogalum oligophyllum* Clarke, MG-01, SC (AP, IG, RV), SOM 153547.

Източни Родопи: каменисти места по скалния масив Патронка край град Магжарово, 270 м, 13.4.1996.

Нов вид за Родопите.

28350. *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Beguinot, 1. MG-10, SC (AP, IG, RV), SOM 153540; 2. LF-68, SV (Nedka Gospodinova, sub *R. bulbocodium* (L.) Sebast. et Mauri), SO 35714.

Източни Родопи: (1) пасище в местността Мешелука край село Сеноклас, 300 м, 14.4.1996, с цветове; (2) варовити каменисти места около село Фотиново, Кърджалийско, 1973, с цветове.

Romulea linaresii Parl. subsp. *graeca* Beguinot е съобщен за България от Южното Черноморско крайбрежие (ХИНКОВА & ФАКИРОВА, 1970) - от местността Силустар, южно от село Синеморец (SOM 124620). Това съобщение остава пренебрегнато и видът не се посочва за България в по-късните обработки на българската флора (КОЖУХАРОВ и гр., 1980; КОЖУХАРОВ, 1992).

За Източните Родопи ВАСИЛЕВА и ВИХОДЦЕВСКИ (1974) съобщават *Romulea bulbocodium* (L.) Sebast. et Mauri от района на село Черничино, Крумовградско, а по-късно ВАСИЛЕВА (1994) съобщава *R. bulbocodium* за околностите на селата Каялоба, Фотиново, Курково и Черничево. В хербариумите SOM, SO и SOA единственият депозиран материал от Източните Родопи е цитираният по-горе сбор на Господинова, който без съмнение е от *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Beguinot. Липсата на хербарен материал от останалите находища не позволява да се вземе отношение по наличието на *Romulea bulbocodium* (L.) Sebast. et Mauri в Източните Родопи. Освен сбора при село Сеноклас ние сме наблюдавали екземпляри на *Romulea* с плодове през юли 1995 при гробищата на изоставеното село Малиново (MF-18). По разположението на плодовете почти на нивото на земната повърхност, както и по дължината, дебелината и характера на извиване на листата, считаме че те също принадлежат към *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Beguinot, за която е характерно, че гръжката на съцветието не се удължава при плодосенето.

Видът е нов за флората на Родопите, като се потвърждава разпространението му в България. Ареалът на *Romulea linaresii* Parl. обхваща Егейския район, Гърция и Сицилия (MARAIS, 1980), като на остров Сицилия се среща *Romulea linaresii* Parl. subsp. *linaresii*, отличаващ се с по-къси брактеея и брактееола и със закръглени на върха околоцветни листчета. *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Beguinot се среща в Източното Средиземноморие. Отличава се със заострени околоцветни листчета и за разлика от типичния подвид, който е псамофитен, обитава тревисти и каменливи места.

*

При проучванията през 1995-1996 г. са установени също нови находища на 7 вида, наскоро открити или потвърдени за Източните Родопи (DENCHEV et al., 1997; GUSSEV et al., in press; PAVLOVA et al., in press). Нашите данни показват по-широкото разпространение на тези видове в Източните Родопи. Материалите са внесени в Хербариума на Института по ботаника при БАН, както следва: *Parietaria lusitanica* L. subsp. *serbica* (Panc.) Ball. (SOM 153504); *Hesperis laciniata* All. subsp. *laciniata* (SOM 153550); *Scabiosa argentea* L. (SOM 153443, 153480, 153481); *Campanula sparsa* Friv. subsp. *sphaerothrix* (Griseb.) Hay. (SOM 153503); *Picnomon acarna* (L.) Cass. (SOM 153531); *Avenula compressa* (Heuff.) Sauer et Chmelit (SOM 153446, 153515) и *Vulpia ciliata* Dum. (SOM 153495).

Благодарности

Това изследване е проведено с финансовата помощ на Българо-швейцарската програма за опазване на биологичното разнообразие, за което авторите са искрено благодарни.

Литература

- АНДРЕЕВ Н. 1993. Материали и критични бележки за флората на България. - Hist. nat. bulg., 4: 29-37.
- АСЕНОВ И. 1970. Род *Alyssoides* Mill. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 4: 484-489.
- ВАСИЛЕВА С., Н. ВИХОДЦЕВСКИ. 1974. Принос към флората на Източни Родопи. - Год. Соф. унив., Биол. фак., 66 (2): 41-44.
- ВАСИЛЕВА С., С. ТОДОРОВА. 1994. Богатството на един южен край. Кърджали, „Родопи“, 86 с.
- ВЕЛЧЕВ В. (ред.). 1984. Червена книга на НР България. Т. 1 - Растения. С., БАН. 447 с.
- ВИХОДЦЕВСКИ Н. 1969. Към разпространението на някои нови и интересни представители на българската флора. - Год. Соф. унив., Биол. фак., 62 (2): 31-38.

- ВЪЛЕВ С. 1970. Род *Umbilicus* DC. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 4: 649-651.
- ВЪЛЕВ С. 1976. Род *Astragalus* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 4: 135-177.
- ВЪЛЕВ С., Б. КИТАНОВ. 1964. Род *Carex* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 2: 63-133.
- ГЕОРГИЕВ Т., С. КОЖУХАРОВ. 1964. Род *Juncus* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 2: 149-167.
- ДЕЛИПАВЛОВ Д. 1979. Род *Viola* L. - В: Кузманов Б. (ред.). Флора на НР България, 7: 339-395.
- ЙОРДАНОВ Д. 1940. Материали за проучване флората на България - 1938-1939 год. - Год. Соф. унив., Физ.-мат. фак., 36 (3): 251-262.
- ЙОРДАНОВ Д., С. КОЖУХАРОВ. 1970. Род *Hypericum* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 4: 224-262.
- ЙОРДАНОВ Д., А. ЯНЕВ. 1968. Материали и критични бележки по флората на България. - Год. Соф. унив., Биол. фак., 61 (2): 45-71.
- КИТАНОВ Б. 1943. Принос към изучаване флората на Североизточните Родопи в България. - Спс. БАН, 68 (3): 49-79.
- КОЖУХАРОВ С. 1976. Род *Trifolium* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 6: 327-441.
- КОЖУХАРОВ С. 1989. Род *Anchusa* L. - В: Кузманов Б. (ред.). Флора на НР България, 9: 168-180.
- КОЖУХАРОВ С. (ред.). 1992. Определител на висшите растения в България. С., Наука и изкуство, 788 с.
- КОЖУХАРОВ С., Н. АНДРЕЕВ, Д. ПЕЕВ. 1980. Конспект на висшите растения в България. С., БАН, 189 с.
- КУЗМАНОВ Б. 1976а. Род *Psoralea* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 6: 119-123.
- КУЗМАНОВ Б. 1976б. Род *Lotus* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 6: 203-214.
- МАРКОВА М. 1973. Род *Potentilla* L. - В: Йорданов Д. (ред.). Флора на НР България, 5: 206-266.
- МАРКОВА М. 1989. Род *Salvia* L. - В: Кузманов Б. (ред.). Флора на НР България, 9: 442-466.
- ПЕЕВ Д. 1982а. Род *Oenanthe* L. - В: Кожухаров С. (ред.). Флора на НР България, 8: 178-192.
- ПЕЕВ Д. 1982б. Род *Lysimachia* Guss. - В: Кожухаров С. (ред.). Флора на НР България, 8: 309-311.
- РАЙКОВ Л. 1989. Почвите в Родопите. - В: Природният и икономически потенциал на планините в България. Т. 1. С., БАН, 519 с.
- СТОЯНОВ Н., Б. КИТАНОВ, В. ВЕЛЧЕВ. 1955. Флористични материали от Източните Родопи. - Изв. Бот. инст., 4: 111-117.
- СТОЯНОВ Н., Б. СТЕФАНОВ. 1948. Флора на България. Трето изд. С., Соф. унив., 1361 с.
- СТОЯНОВ Н., Б. СТЕФАНОВ, Б. КИТАНОВ. 1967. Флора на България. Четвърто изд. С., Наука и изкуство, 1326 с.
- ХИНКОВА Ц., В. ФАКИРОВА. 1970. Съобщение. - Изв. Бот. инст., 20: 239.
- ЧЕРНЕВА Ж. 1995. Бележки върху разпространението на български растения. - В: Сборник Юбилейна науч. конф. „100 год. от рождението на акад. Б. Стефанов“. С., ВАТИ, 2: 172-174.

- DENCHEV C., D. DIMITROV, S. SHARKOVA. 1997. New chorological data on vascular plants in Bulgaria. - *Phytol. Balcan.*, 3 (1): 143-147.
- GUSSEV C., D. OUZOUNOV, C. DENCHEV, K. APOSTOLOV. In press. New chorological data on vascular plants in Eastern Rhodopes. - *Phytol. Balcan.*
- MARAIS W. 1980. *Romulea* Maratti. - In: Tutin G. (ed.). *Flora Europaea*, 5: 99-100.
- PAVLOVA D., S. KOŽUHAROV, D. DIMITROV, E. KOŽUHAROVA. In press. New chorological data and critical notes for the flora of the Eastern Rhodopes Mountains (Southern Bulgaria). - *Ot Sistematič Botanic Dergisi*.

Постъпила на 16.4.1998

Адреси на авторите:

Антоанета Петрова
Ботаническа градина при БАН
ПК 664
1000 София

Ирина Герасимова
Национален природонаучен музей при БАН
бул. Цар Освободител 1
1000 София
E-mail: bspbicer@main.infotel.bg

Росен Василев
ул. Попчево 48
1309 София
E-mail: roko@inet.bg

Contribution to the flora of the Eastern Rhodope Mountains, Bulgaria

Antoaneta PETROVA, Irina GERASSIMOVA, Rossen VASSILEV

(S u m m a r y)

New chorological data for 41 taxa have been reported. The distribution of *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Beguinot in Bulgaria has been confirmed. New for the Bulgarian part of the Rhodopes are 11 taxa: *Aristolochia macedonica* Bornm., *Petrorhagia velutina* (Guss.) Ball. et Heyw., *Lupinus graecus* Boiss. et Sprun., *Trifolium purpureum* Loisel subsp. *desvauxii* (Boiss. et Blanche) Koz., *Oenanthe lachenalii* Gmel., *Bellis sylvestris* Cyr., *Stipa pennata* L., *Phleum pratense* L. subsp. *bertolonii* (DC.) Bornm., *Eleocharis uniglumis* (Link.) Schult., *Juncus ranarius* Song. and *Ornithogalum oligophyllum* Clarke. New for the Eastern Rhodopes are 8 taxa: *Taxus baccata* L., *Alyssoides bulgarica* (Sagor.) Assenov, *Carex depauperata* Good., etc. New localities of some relict, endemic or rare for Bulgaria species have been also found: *Adiantum capillus-veneris* L., *Lathraea rhodopea* Dingl., *Geranium macrostylum* Boiss., *Salvia verbenaca* L.